

ΜΟΛΙΕΡΟΣ

ΖΩΡΖ ΝΤΑΝΤΕΝ

Ἡ

Ο ΑΝΥΠΑΡΚΤΟΣ

ΣΥΖΥΓΟΣ

ΘΕΑΤΡΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ – ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ – ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Ἀνδρέας Στάικος

*Με σχέδια τοῦ Denis Lhomme*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ  ΚΙΧΛΗ

Ὁ Ζώρζ Νταντέν, στὴν παρούσα μετάφραση τοῦ ΑΝΔΡΕΑ ΣΤΑΪΚΟΥ, πρωτοπαρουσιάστηκε στὶς 11 Δεκεμβρίου 2008 στὸ θέατρο «Τόπος Ἄλλοῦ», σὲ σκηνοθεσία καὶ φωτισμοὺς ΝΙΚΟΥ ΚΑΜΤΣΗ, σκηνικὰ καὶ κοστοῦμα ΜΙΚΑΣ ΠΑΝΑΓΟΥ, μουσικὴ ΚΩΣΤΑ ΧΑΡΙΤΑΤΟΥ. Βοηθὸς σκηνοθέτη ἡ ΖΩΗ ΜΑΝΤΑ.

*Ἔπαιξαν οἱ ἠθοποιοί:*

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Νταντέν)

ΝΑΤΑΛΙΑ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ (Ἄνζελίκα)

ΠΑΝΟΣ ΡΟΚΙΔΗΣ (Κύριος ντὲ Σοτανβέλ)

ΑΣΠΑΣΙΑ ΠΙΚΟΥ (Κυρία ντὲ Σοτανβέλ)

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ (Κλιτάντρ)

ΜΑΡΙΝΑ ΔΑΝΕΖΗ (Κλωντίν)

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΠΑΥΛΟΥ (Λουμπέν)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΛΩΜΑΤΑΣ (Κολέν)

Πρωτοπαρουσιάστηκε για τὸν βασιλέα, στὶς Βερσαλλίες, στὶς 15 Ἰουλίου 1668. Στὴ συνέχεια παρουσιάστηκε στὸ κοινὸ τοῦ Παρισιοῦ, στὸ θέατρο τοῦ Palais-Royal, στὶς 9 Νοεμβρίου τοῦ ἴδιου ἔτους, ἀπὸ τὸν θίασο τοῦ βασιλέως.

#### ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΖΩΡΖ ΝΤΑΝΤΕΝ: πλούσιος γαιοκτήμων, σύζυγος τῆς Ἀνζελίκ.

ΑΝΖΕΛΙΚ: σύζυγος τοῦ Ζώρζ Νταντέν καὶ κόρη τοῦ κυρίου ντὲ Σοτανβίλ.

ΚΥΡΙΟΣ ΝΤΕ ΣΟΤΑΝΒΙΑ: ἐπαρχιώτης εὐγενῆς, πατέρας τῆς Ἀνζελίκ.

ΚΥΡΙΑ ΝΤΕ ΣΟΤΑΝΒΙΑ: ἡ σύζυγός του.

ΚΛΙΤΑΝΤΡ: ἐραστής τῆς Ἀνζελίκ.

ΚΛΩΝΤΙΝ: ἀκόλουθος τῆς Ἀνζελίκ.

ΛΟΥΜΠΕΝ: χωριάτης, μεσάζων στὴν ὑπηρεσία τοῦ Κλιτάντρ.

ΚΟΛΕΝ: ὑπηρέτης τοῦ Ζώρζ Νταντέν.

*Μπροστὰ στὸ σπίτι τοῦ Ζώρζ Νταντέν.*



## ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΡΑΞΗ

### ΠΡΩΤΗ ΣΚΗΝΗ

*Κλωντίν, Λουμπέν*

ΚΛΩΝΤΙΝ: Καλά τὸ κατάλαβα ἐγὼ πὼς ἀπὸ σένα  
ξεκίνησε ἡ δουλειά. Ἐσὺ εἶπες κάτι σὲ κά-  
ποιον, ὁ κάποιος στὸν κάποιον, κι ὁ τελευ-  
ταῖος κάποιος στὸν κύριο.

ΛΟΥΜΠΕΝ: Μά τὴν πίστη μου, ἐγὼ εἶπα σὲ κά-  
ποιον νὰ μὴν πεῖ ὅτι μὲ εἶδε νὰ βγαίνω ἀπὸ  
τὸ σπίτι σας, ἀλλά, κατὰ πὼς φαίνεται, οἱ  
ἄνθρωποι στὰ μέρη σας στόμα ἔχουν καὶ  
μιλιὰ δὲν ἔχουν.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Κι αὐτὸς ὁ κύριος Ὑποκόμης βρῆκε  
τὸν πιὸ κατάλληλο ἄνθρωπο γιὰ μεσολαβη-  
τή. Ἐσένα.

ΛΟΥΜΠΕΝ: Τὴν ἄλλη φορὰ θὰ εἶμαι πιὸ πονηρὸς  
καὶ πιὸ προσεκτικὸς.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Μακάρι.

ΛΟΥΜΠΕΝ: Ἄς ἀλλάξουμε θέμα. Ἄκουσέ με.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Τί ν' ἀκούσω;

ΛΟΥΜΠΕΝ: Κοίταξέ με κατάματα.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Τί συμβαίνει;

ΛΟΥΜΠΗΝ: Κλωντίν.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Τί;

ΛΟΥΜΠΗΝ: Δέν ξέρεις τί θέλω νά σοῦ πῶ;

ΚΛΩΝΤΙΝ: Ὅχι.

ΛΟΥΜΠΗΝ: Σ' ἀγαπάω.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Ἀλήθεια;

ΛΟΥΜΠΗΝ: Ναί, πού νά μέ πάρει ὁ διάβολος!  
Ἐφόσον στό ὀρκίζομαι, πρέπει νά μέ πιστέψεις.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Αὐτό μᾶς ἔλειπε τώρα.

ΛΟΥΜΠΗΝ: Ὅταν σέ κοιτάζω, νιώθω νά μπουμπουνίζει ἡ καρδιά μου.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Χαίρω ἰδιαιτέρως.

ΛΟΥΜΠΗΝ: Τί κάνεις κι εἶσαι τόσο ὁμορφη;

ΚΛΩΝΤΙΝ: Ὅ,τι κάνουν καί οἱ ἄλλες.

ΛΟΥΜΠΗΝ: Καί τώρα, τὰ καθὼς πρέπει τέρμα. Ἄν τὸ θελήσεις θά εἶσαι ἡ γυναίκα μου, θά εἶμαι ὁ ἄντρας σου, θά εἶμαστε δηλαδή ἄντρας καὶ γυναίκα.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Καὶ θά εἶσαι τόσο ζηλιάρης ὅσο καὶ ὁ κύριος;

ΛΟΥΜΠΗΝ: Ὅχι, ὅχι.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Γιατὶ ἐγώ, νά ξέρεις, σιχαίνομαι τοὺς καχύποπτους συζύγους. Μοῦ ἀρέσει ὁ ἄντρας πού δέν φοβᾶται τίποτα, πού ἔχει αὐτοπεποίθηση, πού θά εἶναι γιὰ τὴν ἀρετὴ μου τόσο

βέβαιος, πού θα με αφήνει με τριάντα άντρες  
συντροφιά, χωρίς να άνησυχεί.

ΛΟΥΜΠΕΝ: Έγώ θα είμαι αυτός ο άντρας.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Η πιο μεγάλη χαζομάρα είναι να μην  
έχεις έμπιστοσύνη στη γυναίκα σου και να  
τή βασανίζεις με τις ζήλιες σου. Κάτι τέ-  
τοιο δέν βγαίνει ποτέ σε καλό, γιατί αναγκά-  
ζει κι έμας τις γυναίκες να σκεφτόμαστε πο-  
νηρά. Έτσι οι άντρες όσα φοβούνται τὰ πα-  
θαίνουν.

ΛΟΥΜΠΕΝ: Μαζί μου θα είσαι ελεύθερη να κάνεις  
ό,τι θέλεις.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Έτσι θα έπρεπε να συμπεριφέρονται οι  
άντρες, για να μην άπατηθοϋν ποτέ. Όταν οι  
άντρες μάς αφήνουν ελεύθερες, μάς φέρνουν  
στο φιλότιμο, δέν θα ξεπεράσουμε τὰ όρια.  
Όταν κάποιος άνοίγει τὸ πουργί του και σοϋ  
λέει «πάρε όσα θές», δέν θα καταχραστείς τή  
γενναιοδωρία του, θα πάρεις όσα σοϋ χρειά-  
ζονται. Αν όμως τσιγκουνεύεται, τότε κι έσύ  
θα τὸν ξαφρίσεις άλύπητα.

ΛΟΥΜΠΕΝ: Τὸ πουργί μου θα είναι δικό σου, αν με  
κάνεις δικό σου.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Καλά, καλὰ θα δοϋμε.

ΛΟΥΜΠΕΝ: Κλωντίν, έλα έδῶ.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Τί θέλεις;

ΛΟΥΜΠΕΝ: Έλα, σοϋ λέω.

- ΚΛΩΝΤΙΝ: Ἡρέμησε καὶ κάτω τὰ χέρια.
- ΛΟΥΜΠΗΝ: Λίγη φιλία σοῦ ζητῶ.
- ΚΛΩΝΤΙΝ: Ἄφησέ με, σοῦ λέω. Δὲν θέλω χωρατά.
- ΛΟΥΜΠΗΝ: Κλωντίν.
- ΚΛΩΝΤΙΝ: Ἔι;
- ΛΟΥΜΠΗΝ: Ἄχ! Εἶσαι πολὺ σκληρῆ. Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ λές συνέχεια ὄχι. Δὲν ντρέπεσαι, νὰ εἶσαι τόσο ὁμορφη καὶ νὰ μὴ θέλεις χάρδια;
- ΚΛΩΝΤΙΝ: Θὰ σοῦ σπάσω τὰ μοῦτρα.
- ΛΟΥΜΠΗΝ: Γυναίκα εἶσαι ἐσὺ ἢ τίγρις; Ἄσπλαχνη! Ἄσπλαχνη!
- ΚΛΩΝΤΙΝ: Σὰν πολὺ θάρρος δὲν πῆρες;
- ΛΟΥΜΠΗΝ: Τί θὰ σοῦ κόστιζε νὰ σοῦ χαρίσω λίγα χάρδια;
- ΚΛΩΝΤΙΝ: Νὰ κάνεις λίγη ὑπομονή.
- ΛΟΥΜΠΗΝ: Ἐνα μικρὸ φιλάκι μονάχα, προκαταβολή γιὰ τὸ γάμο μας.
- ΚΛΩΝΤΙΝ: Ἄ, τώρα κατάλαβα.
- ΛΟΥΜΠΗΝ: Μικρὴ μου Κλωντίν, σὲ ἱκετεύω, μιὰ προκαταβολή.
- ΚΛΩΝΤΙΝ: Μιὰ φορὰ τὴν ἔπαθα τὴν «προκαταβολή». Δὲν θὰ τὴν ξαναπάθω. Πήγαινε τώρα καὶ πὲς στὸν κύριο Ἰποκόμη ὅτι θὰ παραδώσω ἐγὼ τὸ μῆνυμά του στὴν κυρία μου.
- ΛΟΥΜΠΗΝ: Χαιρετῶ σε, πανέμορφη κακιά.
- ΚΛΩΝΤΙΝ: Συνέμισε τὰ ἐρωτόλογά σου.

ΛΟΥΜΠΕΝ: Χαιρετῶ σε, βράχε, πελεκημένη και ἀπελέκητη πέτρα, χαιρετῶ σε.

ΚΛΩΝΤΙΝ: Θὰ παραδώσω τὸ μήνυμα στὰ χέρια τῆς κυρίας. "Ὁμως τὴ βλέπω μὲ τὸν κύριο. "Ἄς πᾶμε παράμερα περιμένοντας νὰ μείνει μόναχη.

### ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ

*Νταντέν, Ἀνζελίκα, Κλιτάντρο*

ΝΤΑΝΤΕΝ: "Ὅχι, ὄχι ἐμένα δὲν μὲ κοροϊδεύουν τόσο εὐκόλα. Εἶμαι βέβαιος, ὅπως σᾶς βλέπω καὶ μὲ βλέπετε, πὼς ὅσα μοῦ εἶπαν εἶναι ἀληθινὰ πέρα γιὰ πέρα. Τὰ μάτια μου ἐμένα δὲν μὲ ξεγελᾶνε καὶ τὰ παραμύθια σας νὰ τὰ πεῖτε ἀλλοῦ.

*Ἐμφανίζεται ὁ Κλιτάντρο χωρὶς, γιὰ ἓνα μεγάλο διάστημα, νὰ γίνῃ ἀντιληπτός ἀπὸ τὸν Ζῶρζ Νταντέν. Κλιτάντρο καὶ Ἀνζελίκα ἀνταλλάσσουν ὑποκλίσεις καὶ νεύματα.*

ΚΛΙΤΑΝΤΡ: Ἐδῶ εἶναι. Εἶναι μαζί μὲ τὸν ἄνδρα τῆς ὅμως.

ΝΤΑΝΤΕΝ: Ἀπὸ τοὺς μορφασμούς σας καταλαβαίνω πόσο λίγο σέβαστε τοὺς δεσμούς πού μᾶς ἐνώνουν καὶ πόσο ἀληθινὰ εἶναι ὅσα μοῦ εἶ-

παν. (*Νέες υποκλίσεις Κλιτάντρο και Άντζελίκ.*)  
 Ἐπιτέλους, ἀφήστε κατὰ μέρος τὶς υποκλίσεις. Γιὰ ἄλλου εἴδους σεβασμὸ μιλάω ἐγώ.  
 Πάψτε πιά νὰ κοροϊδεύετε.

ΑΝΖΕΛΙΚ: Ἐγὼ νὰ κοροϊδέψω; Μὰ τί λέτε;

ΝΤΑΝΤΕΝ: Γνωρίζω τὶς σκέψεις σας καὶ γνωρίζω... (*Νέες υποκλίσεις*) Πάλι τὰ ἴδια; Ἄς σταματήσουν πιά οἱ κοροϊδίες. Τὸ ξέρω, ἐξαιτίας τῆς ἀριστοκρατικῆς καταγωγῆς σας, μὲ θεωρεῖτε σκουπίδι. Κι ὅταν μιλάω γιὰ σεβασμὸ, δὲν ἐννοῶ τὸν σεβασμὸ στὸ πρόσωπό μου. Σεβαστεῖτε τὸν ἱερὸ δεσμὸ τοῦ γάμου. Αὐτὸ ἐννοῶ. Καὶ μὴ σηκώνετε τοὺς ὤμους. Ξέρω πολὺ καλὰ τί λέω.

ΑΝΖΕΛΙΚ: Εἶδατε νὰ σηκώνω τοὺς ὤμους; Ἐγώ;

ΝΤΑΝΤΕΝ: Ἐσεῖς, ναί. Καὶ σᾶς λέω ἀκόμα μιὰ φορά ὅτι ὁ δεσμὸς τοῦ γάμου ἀπαιτεῖ τὸν ἀπόλυτο σεβασμὸ. Κι ἐσεῖς τὸν ποδοπατᾶτε. Ναί, ναί, ἔχετε πάρει τὸν δρόμο τὸν κακὸ. (*Νέες χειρονομίες καὶ νεύματα μεταξὺ Κλιτάντρο καὶ Άντζελίκ.*) Μὴν κουνᾶτε μὲ σημασία τὸ κεφάλι καὶ μὴν κάνετε γκριμάτσες.

ΑΝΖΕΛΙΚ: Ἐγώ; Δὲν ἐννοῶ τί θέλετε νὰ πεῖτε.

ΝΤΑΝΤΕΝ: Τὸ ἐννοῶ ἐγώ. Ξέρω ὅτι μὲ περιφρονεῖτε. Ὅμως ἀν δὲν ἔχω γεννηθεῖ ἀριστοκράτης, κατάγομαι ἀπὸ τίμια οἰκογένεια κι ἡ οἰκογένεια τῶν Νταντέν...

ΚΑΙΤΑΝΤΡ, πίσω από την Άντζελίκα, χωρίς ακόμη να έχει γίνει αντιληπτός από τον Νταντέν: Νά σ'ας πῶ δυὸ λόγια...

ΝΤΑΝΤΕΝ: Τί;

ΑΝΖΕΛΙΚ: Δὲν εἶπα τίποτα.

ΝΤΑΝΤΕΝ: Καλῶς τὰ δεχτήκαμε! Σ'ας γυροφέρ-  
νον τώρα καὶ μπροστά μου.

ΑΝΖΕΛΙΚ: Ἐγὼ φταίω; Τί θέλετε νὰ κάνω;

ΝΤΑΝΤΕΝ: "Ο,τι κάνει μιὰ γυναίκα πὺ θέλει νὰ ἀρέσει μονάχα στὸν σύζυγό της. Κακὰ τὰ ψέ-  
ματα, οἱ ἄντρες δὲν τρέχουν πίσω ἀπὸ τὶς γυ-  
ναῖκες, ἂν ἐκεῖνες δὲν τὸ θέλουν, ἂν δὲν τοὺς  
τραβοῦν ὅπως τὸ φῶς τὶς πεταλοῦδες. Οἱ τί-  
μιες γυναῖκες ἔχουν τὸν τρόπο νὰ τοὺς κό-  
ψουν τὰ φτερά.

ΑΝΖΕΛΙΚ: Ἐγὼ; Νά τοὺς κόψω τὰ φτερά; Καὶ  
γιατί παρακαλῶ; Ἐμένα μοῦ ἀρέσει, μοῦ  
ἀρέσει πολὺ οἱ ἄνδρες νὰ μὲ βρίσκουν ἐρω-  
τεύσιμη.

ΝΤΑΝΤΕΝ: Καὶ τί ρόλο παίζει ἓνας σύζυγος, ὅταν  
τοῦ συμβαίνει κάτι τέτοιο;

ΑΝΖΕΛΙΚ: Τὸ ρόλο τοῦ τίμιου ἄνδρα πὺ χαίρεται  
νὰ ἀρέσει καὶ στοὺς ἄλλους ἢ γυναίκα του.

ΝΤΑΝΤΕΝ: Τελειώσατε; Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ σ'ας  
παρακολουθήσω καὶ σ'ας πληροφορῶ πὺς οἱ  
Νταντέν δὲν συνηθίζουν τέτοια πράγματα.

ΑΝΖΕΛΙΚ: Οἱ Νταντέν νὰ συνηθίσουν. "Οσο γιὰ

μένα, σᾶς διακηρύττω ὅτι δὲν σκοπεύω νὰ ἐγκαταλείψω τὰ ἐγκόσμια κι ἐξαιτίας ἐνὸς γάμου νὰ ταφῶ ζωντανή. Δηλαδή τί; Ἐπειδὴ ἓνας ἄνδρας ἀποφασίζει νὰ μᾶς παντρευτεῖ, πρέπει ἐμεῖς νὰ ἀποχαιρετήσουμε τὴ ζωὴ καὶ νὰ διακόψουμε κάθε σχέση μὲ τοὺς ὑπόλοιπους ἀνθρώπους; Τί νὰ σᾶς πῶ; Ἡ τυραννία τῶν κυρίων συζύγων εἶναι μεγαλύτερης καὶ ἡ ἀξίωσή τους νὰ εἶμαστε νεκρὲς γιὰ τὴν ὑπόλοιπη ζωὴ μας εἶναι γελοία. Σᾶς δηλώνω, λοιπόν, πὼς δὲν σκοπεύω νὰ πεθάνω τόσο νέα.

NTANTEN: Ἔτσι δεσμεύεστε ἐσεῖς; Ἔτσι τηρεῖτε τοὺς ὅρκους πίστεως ποὺ μοῦ δώσατε;

ANZELAIK: Μοῦ ἀποσπάσατε τοὺς ὅρκους. Ἐγὼ δὲν δεσμεύτηκα ποτὲ μὲ τὴν καρδιά μου. Μὲ ρωτήσατε, πρὶν ἀπὸ τὸν γάμο, ἂν συμφωνοῦσα κι ἂν σᾶς ἀγαποῦσα; Μὲ τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα μου συμφωνήσατε. Μὲ ἐκείνους παντρευτήκατε κι ὄχι μαζί μου. Ἔτσι λοιπόν, γιὰ ὅ,τι κακὸ σᾶς συμβεῖ, τὰ παρὰ πονά σας σὲ ἐκείνους. Ἐγὼ δὲν ζήτησα ποτὲ νὰ μὲ παντρευτεῖτε, κι ἐσεῖς μὲ παντρευτήκατε χωρὶς νὰ νοιάζεσθε γιὰ τὰ αἰσθημάτά μου. Φρονῶ, λοιπόν, ὅτι δὲν ἔχω καμία ὑποχρέωση νὰ ὑποταχθῶ στὶς θελήσεις σας. Ποθῶ, μὲ τὴν ἄδειά σας, νὰ χαρῶ τὰ νιάτα μου,

νά ἀπολαύσω τὴ γλυκιὰ ἐλευθερία ποὺ ἀπαι-  
τεῖ ἡ ἡλικία μου, νά γνωρίσω τὸν κόσμον, νά  
χαϊδεύει τὴν ἀκοή μου μιὰ βροχοῦλα γλυκό-  
λογων. Προετοιμαστεῖτε λοιπὸν νά τιμωρη-  
θεῖτε ὅπως σᾶς ἀξίζει καὶ νά δοξάζετε τὸν  
Θεὸ ποὺ δὲν εἶμαι ἱκανὴ νά σᾶς τιμωρήσω  
σκληρότερα.

ΝΤΑΝΤΕΝ: Ναί; Ἔτσι λοιπὸν ἀντιλαμβάνεστε τὰ  
πράγματα; Εἶμαι ὁ σύζυγός σας καὶ κάτι  
τέτοια δὲν τὰ καταλαβαίνω.

ΑΝΖΕΛΙΚ: Κι ἐγὼ εἶμαι ἡ γυναίκα σας καὶ τὰ  
καταλαβαίνω.

ΝΤΑΝΤΕΝ: Μοῦ ἔρχεται νά τὴν κάνω χίλια κομμα-  
τάκια, νά τῆς κάνω ἔτσι τὰ μοῦτρα, ὥστε νά  
τὴ σιχαίνεται κι ὁ τελευταῖος ἄνδρας. Ἄχ,  
Ζωρζ Νταντέν, ἐξαφανίσου. Διαφορετικὰ κι  
ἐγὼ δὲν ξέρω μέχρι ποῦ μπορῶ νά φτάσω.